

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๑๐๔/๐๓๕๖

พวค 4/๕1
๕.6.๕๑-๕4
11.15.๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 736
๕.6.๕๑.๕๕ 1๐.๕๕

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๕๕๕ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่าย
เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) ขอเสนอเรื่อง ผลการ
ประชุมคณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ มาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๕ 1 ก.พ. 2554
จัดเข้าวาระ.....

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) โดยได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา กลั่นกรอง และ
บูรณาการแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และ
นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.
๒๕๔๘ มาตรา ๔ เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผล
ผูกพันรัฐบาลไทย

๒. สารสำคัญ

คณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) ได้มีการ
ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ เวลา ๙.๓๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสีเขียวกิตติไทย
คู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ผลการประชุมในรอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำ
โขง คณะกรรมการ กพบ. รับทราบผลการประชุมในรอบที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำ
โขง รวม ๕ เรื่อง ดังนี้

๒.๑.๑ ผลการประชุมระดับรัฐมนตรี ๖ ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๑๖
ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑.๑.๑ ผลการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑๖ รับทราบผลการ
ดำเนินงาน ๙ สาขาความร่วมมือ และเห็นชอบแผนการดำเนินงาน ๖ ด้าน ได้แก่ (๑) กรอบยุทธศาสตร์เส้นทาง
รถไฟในอนุภูมิภาค (๒) แผนปฏิบัติการด้านการอำนวยความสะดวกการค้าและการขนส่งข้ามพรมแดน (๓)
โครงการส่งเสริมพลังงานทดแทน เชื้อเพลิงสะอาดและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (๔) แผนสนับสนุน
ความร่วมมือด้านเกษตร ระยะที่ ๒ (ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘) (๕) กรอบทิศทางการทำงานแผนงานหลักด้าน
สิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ และ (๖) ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการพัฒนาแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตอนใต้

๒.๑.๑.๒ ผลการหารืออย่างไม่เป็นทางการระดับรัฐมนตรี (Retreat) รัฐมนตรี ๖ ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง ได้หารือและกำหนดแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในทศวรรษหน้า โดยเห็นว่าแผนงาน GMS จะต้องคงความเป็นศูนย์กลางความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเชีย และจึงควรเพิ่มบทบาทการให้ความช่วยเหลือประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงให้มากขึ้น

๒.๑.๑.๓ แผนการดำเนินงานระยะเร่งด่วนเพื่อสนับสนุนแผนงาน GMS เร่งผลักดันการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนแผนงาน GMS ดังนี้ (๑) กระทรวงคมนาคม เร่งผลักดันกระบวนการออกกฎหมาย ๕ ฉบับ และให้สัตยาบันภาคผนวกและพิธีสารแนบท้ายความตกลง CBTA ที่เหลืออีก ๖ ฉบับให้แล้วเสร็จ (๒) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้ความช่วยเหลือแก่สหภาพพม่าในการฝึกอบรมโครงการท่องเที่ยวชุมชน และอาจขยายให้แก่ประเทศ GMS อื่นๆ ต่อไป (๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกำหนดแนวทางความร่วมมือของประเทศ GMS เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๔) สภาธุรกิจ ๖ ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงของไทย ประสาน ADB เพื่อเร่งรัดการศึกษารูปแบบกองทุนพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความเป็นไปได้ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป และ (๕) สศช. ประสานกรมศุลกากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลักดันการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด่านพรมแดน และร่วมกับกระทรวงมหาดไทยเตรียมความพร้อมในระดับจังหวัดและท้องถิ่นตามแนวทางของแผนงาน GMS ต่อไป

๒.๑.๒ ผลการประชุมเวทีหารือเพื่อการพัฒนาอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑.๒.๑ การหารือระดับทหุภาคิ โดยสาธารณรัฐเกาหลีได้แสดงความสนใจใน ๔ เรื่องหลัก ดังนี้ (๑) โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง และการอำนวยความสะดวกการค้าตามแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ (๒) แผนงานด้านสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยยกระดับความสามารถของประเทศ GMS ในการเตรียมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) (๓) พลังงานสะอาด (๔) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๒.๑.๒.๒ การหารือระดับทวิภาคิ เป็นการหารือระหว่างรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย) กับ รัฐมนตรีกระทรวงยุทธศาสตร์และการคลังของสาธารณรัฐเกาหลี (นายยุน จีง ฮยอน) โดยสาธารณรัฐเกาหลีมีความสนใจจะร่วมมือกับไทยในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาพลังงานสะอาด การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและการลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการขนส่ง และโครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความร่วมมือในด้านเงินกู้ ขณะที่ไทยส่งเสริมให้นักลงทุนเกาหลีมาลงทุนในสาขายานยนต์และชิ้นส่วน รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์เรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และอุตสาหกรรมวัฒนธรรม โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะให้มีการหารือแนวทางการดำเนินงานความร่วมมือในรายละเอียดในระดับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๑.๒.๓ แนวทางการดำเนินงานต่อไป กระทรวงพลังงานประสานกระทรวงยุทธศาสตร์และการคลังของสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อหารือในรายละเอียดความร่วมมือด้านการพัฒนาพลังงานสะอาดและการพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่วน สศช. ประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นำเสนอแผนงานความร่วมมือกับสาธารณรัฐเกาหลีต่อธนาคารพัฒนาเอเชียเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐเกาหลีกับ GMS ต่อไป

๒.๑.๓ ผลการประชุมระดับผู้นำประเทศลุ่มแม่น้ำโขง-ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๒
เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑.๓.๑ ผลการประชุมระดับผู้นำประเทศลุ่มแม่น้ำโขง-ญี่ปุ่น
ครั้งที่ ๒ ที่ประชุมได้รับรองแถลงการณ์ร่วมสำหรับการประชุมผู้นำลุ่มแม่น้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๒ และเห็นพ้องว่าการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงควรเป็นแบบอย่างของการพัฒนาที่สนับสนุนการรวมตัวในภูมิภาค เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการ ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) แผนปฏิบัติการข้อริเริ่มความร่วมมือเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมลุ่มแม่น้ำโขงกับญี่ปุ่น (MJ-CI) และ (๒) แผนปฏิบัติการข้อริเริ่ม “หนึ่งทศวรรษสู่แม่โขงเขียวขจี” (A Decade toward the Green Mekong) นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้รายงานผลการประชุม Mekong-Japan International Conference ภายใต้หัวข้อ “Completing Connectivity, Creating Economic Prosperity” ซึ่งไทยและญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพร่วมกัน เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๓ ณ กรุงเทพฯ โดยได้มีการหารือแนวนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่สมบูรณ์ และการปรับปรุงกฎระเบียบในการข้ามแดนภายในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

๒.๑.๓.๒ ผลการประชุมระดับรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือประเทศลุ่มแม่น้ำโขง-ญี่ปุ่นด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๒ และการประชุมหารือร่วมรัฐมนตรีและภาคเอกชน
ครั้งที่ ๑ รัฐมนตรีประจำกรอบความร่วมมือประเทศลุ่มแม่น้ำโขง-ญี่ปุ่นด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของไทย (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) ได้แจ้งสาระสำคัญโดยสรุปต่อที่ประชุม ดังนี้ (๑) ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ และการผลักดันกระบวนการภายในประเทศเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดน (๒) เสนอให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์กับญี่ปุ่น เช่น การปรับปรุงผลิภาพการผลิต แนวคิด Eco Industrial Town และ Shindanshi Business Consultant System เป็นต้น (๓) ขอให้ญี่ปุ่นร่วมมีบทบาทที่แข่งขันในการพัฒนาอนุภูมิภาคในการพัฒนาที่สำคัญ เช่น โครงข่ายระบบรางโดยเฉพาะในสหภาพพม่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากรประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งข้ามพรมแดน เป็นต้น

พร้อมนี้ นายกรัฐมนตรีได้แจ้งต่อที่ประชุมถึงข้อเสนอฝ่ายไทย ดังนี้ (๑) เชิญชวนญี่ปุ่นให้สนับสนุนการสร้างเส้นทางรถไฟและศึกษาความเป็นไปได้ โดยเฉพาะแนว EWEC และ SEC และแจ้งความพร้อมของไทยที่จะนำร่องโครงการเปิดด่านศุลกากร ๒๔ ชั่วโมงและจัดตั้ง fast lane ที่ด่านชายแดน (๒) ประกาศจะให้ทุนฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอีก ๑๐๐ ทุน และเสนอให้ญี่ปุ่นริเริ่มความร่วมมือกับ ITD ในไทย และส่งผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมมาฝึกอบรม และ (๓) เสนอให้มีการจัดอันดับความสำคัญของแผนปฏิบัติการลุ่มแม่น้ำโขงกับญี่ปุ่น ๖๓ รายการ ๕ อันดับแรก ได้แก่ ๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพและด้านกฎระเบียบ ๒) การส่งเสริมการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ๔) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ ๕) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

๒.๑.๓.๓ แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ MJ-CI และแผนปฏิบัติการ Green Mekong เพื่อให้การดำเนินการเกิดผลในเชิงรูปธรรมต่อไป โดยหารือระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องของไทยเพื่อกำหนดท่าทีและจุดยืนของไทยในฐานะ co-donor กับญี่ปุ่นในกรอบความร่วมมือนี้

๒.๑.๔ ผลการประชุมระดับผู้นำยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ณ กรุงเทพมหานคร
ราชอาณาจักรกัมพูชา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑.๔.๑ ที่ประชุมผู้นำได้รับรองปฏิญญาพนมเปญ พร้อมแผนปฏิบัติการ
ACMECS รวมทั้งรับทราบรายงานการประชุม ACMECS Business Forum เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน
๒๕๕๓ ณ กรุงเทพมหานคร และรับทราบเอกสารข้อเสนอของสภาธุรกิจร่วม ACMECS

๒.๑.๔.๒ ข้อเสนอของฝ่ายไทย ได้แก่ (๑) ผลักดันกรอบความร่วมมือ
ACMECS และ ACMECS มี “ลักษณะพิเศษ” เนื่องจากเป็นเวทีหารือเฉพาะของประเทศในอนุภูมิภาคโดย
แท้จริง (๒) แจ้งความพร้อมของไทยในการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแก่ประเทศเพื่อน
บ้าน (๓) แจ้งความพร้อมในการดำเนินการตามความตกลงตรวจลงตราร่วม ACMECS ไทย-กัมพูชา (๔) เสนอ
ให้ใช้ประโยชน์จากบันทึกความเข้าใจในการพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพไทย-เวียดนามที่ได้ลงนามแล้ว (๕)
สนับสนุนความร่วมมือกับหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาให้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการของ ACMECS

๒.๑.๔.๓. การดำเนินงานในระยะต่อไป แผนงานโครงการสำคัญที่ต้อง
เร่งรัดดำเนินการ ได้แก่ (๑) แนวทางในการดำเนินการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา (๒) ความร่วมมือเรื่องข้าวใน
กรอบ ACMECS (๓) พัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงไทยกับเพื่อนบ้านและใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันเพื่อ
อำนวยความสะดวกและลดต้นทุนการทำธุรกิจข้ามพรมแดน (๔) ความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาการฝึกอบรมด้าน
วิชาชีพ (Vocational Training) ระหว่างไทยและเวียดนาม

๒.๑.๕ ข้อริเริ่มลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างกับสหรัฐฯ (U.S. – Lower Mekong
Initiative หรือ US-LMI) ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑.๕.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เสนอจัดตั้ง
LMI กับประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง โดยเน้นความร่วมมือ ๔ ด้าน คือ สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข การศึกษา
และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และเสนอให้ MRC และคณะกรรมการแม่น้ำมีสซิสซิปปี มีความร่วมมือเป็น
หุ้นส่วนแบบลุ่มแม่น้ำ ฟีน้อง ซึ่งได้มีการลงนาม MOU เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ใน
ด้านการบริหารจัดการน้ำ ทั้งนี้ สหรัฐฯ ยินดีที่จะให้ความร่วมมือด้านต่างๆ ดังนี้ (๑) ด้านการบริหารจัดการน้ำ
โดยเฉพาะข้อกังวลเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนในแม่น้ำโขง สหรัฐฯ จะให้ความช่วยเหลือด้านการพยากรณ์ข้อมูล
บริหารจัดการน้ำ (โครงการ Mekong Forecast) และการถ่ายทอดเทคโนโลยีผลิตพลังงาน (๒) ด้าน
สาธารณสุข สหรัฐฯ เสนอให้ความช่วยเหลือการรับมือกับโรคระบาดและโรคติดต่อชายแดนทั้งในคนและสัตว์
(๓) ความร่วมมือด้านการศึกษา สหรัฐฯ พร้อมจะส่งและเพิ่มจำนวนอาสาสมัครสอนภาษาอังกฤษให้แก่ LMI
และ (๔) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน กัมพูชา และ สปป. ลาว เสนอให้สหรัฐฯ ขยายความช่วยเหลือในลักษณะ
ทวิภาคี อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ไม่ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้แต่อย่างใด

๒.๑.๕.๒ ข้อเสนอฝ่ายไทย (๑) ยืนยันสถานะการเป็นผู้ให้ร่วมของไทยว่า
พร้อมให้การสนับสนุนด้านการเงินร่วมกับสหรัฐฯ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๒) ประเทศลุ่ม
แม่น้ำโขงตอนใต้จำเป็นต้องมีการประสานงานภายในระหว่างกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นระบบ รวมทั้ง
ประสานงานกับสถาบันและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง (๓) ไทยเสนอให้มีการประสานงานเกี่ยวกับการ
บริหารจัดการน้ำ เพื่อรวบรวมข้อมูลกับสถาบันและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๕.๓ แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป (๑) สหรัฐฯ เสนอจัดตั้งกลไกประสานงานในลักษณะ Virtual Secretariat ซึ่งอยู่ระหว่างการยกร่างแผนงานและแนวทางการดำเนินงาน (๒) กัมพูชาเสนอเป็นเจ้าภาพจัดประชุมคณะทำงานความร่วมมือทั้งสี่สาขา (๓) สหรัฐฯ เสนอให้มีการแจ้งข้อมูลความก้าวหน้าในรอบนี้แก่ประเทศอื่นๆ อาทิ สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น และธนาคารพัฒนาเอเชียทราบ ในการประชุมรัฐมนตรี ARF ที่อินโดนีเซียในปี ๒๕๕๔ และอาจจัดตั้งกลุ่ม “เพื่อนที่มีแนวคิดเดียวกัน” (๔) ในส่วนของไทย ควรมีการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือถึงแนวนโยบาย แผนงาน และแนวทางการประสานงาน ทั้งนี้ ไทยอาจพิจารณาผลักดันความร่วมมือในประเด็นที่สหรัฐฯ มีความชำนาญและเป็นประเด็นสนใจร่วมกัน อาทิ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการอำนวยความสะดวก การค้าการลงทุน และการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนของไทยกับสหรัฐฯ

๒.๑.๖ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๑.๖.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นดังนี้

๑) แผนพัฒนาเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานในกรอบอนุภูมิภาคต้องเชื่อมโยงกับ Master Plan on ASEAN Connectivity ซึ่งได้รับการรับรองจากที่ประชุมผู้นำอาเซียน และที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการเดือนนี้ จะพิจารณาการจัดตั้ง ASEAN Connectivity Coordinating Committee (ACCC) เพื่อติดตามการดำเนินการการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานในกรอบอาเซียน

๒) ต้องให้ความสำคัญในการเร่งรัดการอำนวยความสะดวกข้ามพรมแดน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเอกชน และหากประเทศเพื่อนบ้านมีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนเรื่องความพร้อมอาจพูดคุยกับประเทศที่ ๓ รวมทั้งควรมีการปรึกษาหารือกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ADB และ UNESCAP ด้วย

๓) เสนอให้ตั้งงบประมาณให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านที่ยังไม่มีความพร้อมในการอำนวยความสะดวก ณ จุดผ่านแดน ทั้งในส่วนการทำงานของสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) โดยอาจประสานองค์กรระหว่างประเทศ อาทิ ธนาคารโลก ในการจัดหาเงินทุน ตลอดจนประสานกับประเทศผู้ให้ เพื่อลดช่องว่างการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างสมดุลในการให้ความช่วยเหลือ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศ และการพัฒนาความเชื่อมโยงเป็นปัจจัยสำคัญ

๔) ในแง่ยุทธศาสตร์ การที่ญี่ปุ่น สหรัฐฯ และเกาหลีใต้ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้ ตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) เพื่อคานอิทธิพลของจีนที่ขยายเข้ามาในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (NSEC) และสร้างการถ่วงดุลกับจีน ซึ่งเป็นประเด็นการเมืองระหว่างประเทศ ไทยจึงต้องคำนึงถึงแง่มุมด้านยุทธศาสตร์เพื่อตีประโยชน์และสร้างความสมดุลจาก ๒ กลุ่ม ทั้งจีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น

๕) คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Council, MRC) ถือว่าเป็นองค์กรที่มีลักษณะเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีบทบาทในภูมิภาค คล้ายกับ ADB และ UNESCAP จึงควรมีการพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ เพื่อให้เห็นภาพรวมถึงการดำเนินการขององค์กรเหล่านี้ รวมทั้งอาจครอบคลุมถึง Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) ให้เข้ามามีบทบาทด้วย รวมทั้ง ASEAN Infrastructure Fund ที่สนับสนุนเรื่องการเชื่อมโยง และยังมีภาคเอกชนอื่นๆ ที่เข้ามาสนับสนุนเรื่องนี้ด้วย

๖) การเชื่อมโยงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำเป็นต้องมองไกลไปถึงชมพูทวีป ตะวันออกกลางไปถึงตุรกี ซึ่งขณะนี้ ผู้นำชาติเอเชียกลางมีการประชุมเรื่องการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานเช่นกัน ซึ่งครอบคลุมทั้งทางถนน รถไฟ และท่อแก๊ส ในเรื่องนี้ ทั้งธนาคารโลกและธนาคารพัฒนาเอเชีย เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ดังนั้น หน่วยงานไทยที่รับผิดชอบประสานงานจะต้องหารือและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ทั้ง สศช. กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการคลัง เพื่อให้ทราบว่ามี การดำเนินการในเรื่องใดบ้าง และจะเข้าไปมีส่วนร่วมได้มากน้อยเพียงใด ส่วนในประเด็นการเชื่อมโยงที่ยังไม่สมบูรณ์ (Missing links) นั้น สศช. กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลัง จะต้องประสานงานกันอย่างใกล้ชิด

๗) ในระหว่างวันที่ ๒๓-๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจะนำรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนร่วมเดินทางทางรถยนต์ตามแนวเส้นทางหมายเลข ๓ แนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ ซึ่งจะได้มีโอกาสศึกษาการอำนวยความสะดวกข้ามพรมแดน เช่น ผลไม้ของไทยส่งไปขายที่จีนประสบปัญหาและอุปสรรคในการข้ามแดนอย่างไรบ้าง อนึ่ง ประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญเช่นกัน คือ การให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านของไทยขอให้มีการเลือกสรรผู้รับเหมาหรือบริษัทก่อสร้างของไทยที่มีคุณภาพไปดำเนินการ

๘) เสนอให้กระทรวงการต่างประเทศกับ สศช. ประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนของไทยในประเทศเพื่อนบ้าน โดยพิจารณาทั้งปัญหาและอุปสรรค ทั้งนี้ รัฐสภาได้เห็นชอบกรอบการเจรจาจัดทำความตกลงคุ้มครองการลงทุนของไทยกับต่างประเทศแล้ว และได้มีการจัดตั้ง Business Council ของไทยในต่างประเทศบ้างแล้ว นอกจากนั้น เสนอให้มีการตั้งสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) และธนาคารพาณิชย์ให้ credit line เพื่อสนับสนุนเอกชนไทยไปลงทุนในต่างประเทศเพื่อนักธุรกิจไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นในการลงทุนในต่างประเทศได้ ทั้งนี้ ผู้แทนสภาธุรกิจ GMS เสนอให้กระทรวงการคลังสนับสนุนด้านการเงินในการจัดตั้ง Business Council ดังกล่าว โดยเห็นควรให้มีการหารือในเรื่องการลงทุนในต่างประเทศในคราวประชุมคณะกรรมการ กพบ. ครั้งต่อไป

๒.๑.๖.๒ ผู้แทนสภาธุรกิจ ACMECS เห็นว่า กรอบความร่วมมือต่างๆ ในลุ่มแม่น้ำโขงมีเนื้อหาคล้ายกัน เช่น เน้นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น แต่มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบกรอบความร่วมมือแตกต่างกัน ควรมีกลไกในการบูรณาการให้การดำเนินนโยบายในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงมีเอกภาพ รวมทั้งขอให้มีการจัดทำแผนงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในลักษณะ Package ทั้งด้านการฝึกอบรม และการให้ทุนการศึกษาที่ชัดเจน โดยเฉพาะในกรอบ ACMECS พร้อมทั้งขอให้พิจารณาการให้สิทธิพิเศษสำหรับนักลงทุนที่เข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะ Package ขนาดใหญ่ เช่น ในรูปนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยหน่วยงานของไทยควรอำนวยความสะดวกในการลงทุนด้วย

๒.๑.๖.๓ ประธานฯ แจ้งว่า การบูรณาการกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ กพบ. อยู่แล้ว หลักในการดำเนินงานที่ต้องสอดคล้องกันคือ ควรยึดกรอบ ASEAN เป็นหลัก ทั้งนี้ กรอบความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคที่เกิดขึ้นหลายรอบมาจากการที่ประเทศผู้ให้ต่างๆ ทั้งสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้ ต้องการแข่งขันกันเพื่อเข้ามามีบทบาทในภูมิภาคนี้ ในส่วนของไทยควรพิจารณาอย่างรอบคอบว่าจะเลือกใช้ประโยชน์จากประเทศผู้ให้เหล่านี้อย่างไร นอกจากนี้ ในกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาค ที่ผ่านมาประเทศต่างๆ มักจะมองประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก แต่ควรมองข้อมูลการลงทุนในอนุภูมิภาคของประเทศผู้ให้เหล่านี้ ซึ่ง สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการควรรวบรวมตัวเลขการลงทุนดังกล่าว รวมทั้งศึกษาการดำเนินงานของสถาบันลุ่มน้ำโขง (Mekong Institute: MI) ว่ามี

การบูรณาการแผนงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงหรือไม่อย่างไร แล้วนำมาเสนอคณะกรรมการ กพบ. เพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๑.๗ มติคณะกรรมการ กพบ.

๒.๑.๗.๑ รับทราบผลการประชุมในกรอบที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง รวม ๕ เรื่อง ได้แก่ (๑) ผลการประชุมระดับรัฐมนตรี ๖ ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๑๖ (๒) ผลการประชุมเวทีหารือเพื่อการพัฒนาอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๖ (๓) ผลการประชุมระดับผู้นำประเทศลุ่มแม่น้ำโขง-ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๒ (๔) ผลการประชุมระดับผู้นำยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ครั้งที่ ๔ และ (๕) ข้อริเริ่มลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างกับสหรัฐฯ ทั้งนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของที่ประชุมไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๑.๗.๒ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการต่างประเทศ รวบรวมข้อมูลด้านการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเปรียบเทียบระหว่างการลงทุนของไทยกับประเทศผู้ให้ที่สำคัญ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลและความก้าวหน้าเกี่ยวกับการลงทุนในสาขาความร่วมมือต่างๆ กับประเทศเพื่อนบ้าน และเสนอในการประชุมคณะกรรมการ กพบ. ครั้งต่อไป

๒.๒ ผลการประชุมระดับผู้นำ ครั้งที่ ๕ แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ระหว่างวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๒.๑ ที่ประชุมเห็นชอบตามข้อเสนอจากรายงานของหัวหน้ารัฐมนตรี IMT-GT ในประเด็น ดังนี้ (๑) การดำเนินการตามโครงการในแผนที่นำทางตามผลการปรับปรุงกลางรอบ (๒) การประสานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนร่วมจัดทำแนวทางดำเนินการระยะต่อไปในปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ (๓) อำนวยความสะดวกการขับเคลื่อนโครงการเชื่อมโยงอนุภูมิภาคที่สำคัญเร่งด่วน (๔) การดำเนินงานอย่างใกล้ชิดกับศูนย์ประสานความร่วมมืออนุภูมิภาค IMT-GT (CIMT) (๕) นำข้อเสนอของคณะ Eminent Person ไปปรับกระบวนการดำเนินงาน/การประชุม (๖) เร่งจัดทำกรอบการดำเนินงานกับญี่ปุ่นในด้านที่มีศักยภาพโดยเฉพาะด้านความปลอดภัยของอาหารและเกษตรมูลค่าสูง (๗) ร่วมจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากับ Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) ด้านพลังงานชีวภาพและด้านอื่นๆ ที่มีศักยภาพ (๘) เร่งดำเนินการนำข้อสั่งการของผู้นำไปปฏิบัติโดยจัดประชุม IMT-GT Post Summit Planning Meeting และ (๙) รับการสนับสนุนทางวิชาการจากธนาคารพัฒนาเอเชียในกิจกรรมที่ผู้นำสั่งการ

๒.๒.๒ ประเด็นข้อสั่งการของผู้นำเพิ่มเติมในแถลงการณ์ร่วมที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การเน้นย้ำบทบาทของ IMT-GT ต่ออาเซียน (๒) การเน้นย้ำบทบาทของผู้นำราชการจังหวัดและมุขมนตรี และบทบาทของภาคเอกชนโดยเฉพาะโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน (๓) การปรับปรุงด้านกฎระเบียบทางโลจิสติกส์ ศุลกากรและตรวจคนเข้าเมือง

๒.๒.๓ ประเด็นที่นายกรัฐมนตรีของไทยเน้นย้ำ ๔ ประการ ได้แก่ (๑) การรักษาบทบาทเชิงเสริมสร้างของไทยในความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านควบคู่กับความรัดกุมในการพัฒนาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา (๒) การคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น (๓) การบูรณาการอย่างแท้จริงของโครงการด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสามประเทศ และ (๔) ความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) และ ERIA ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ได้เน้นย้ำด้าน

การบูรณาการพื้นที่ต่อเนื่องในอนุภูมิภาค เช่น ภาคใต้ของไทยและพื้นที่เศรษฐกิจภาคเหนือ (NCER) และพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก (ECER) ของมาเลเซีย การใช้ทรัพยากรบุคคลของมาเลเซีย การพัฒนาโครงการที่มีความเป็นไปได้และขนาดเหมาะสม และความร่วมมือกับญี่ปุ่นในการจัดนิทรรศการด้านความปลอดภัยของอาหารและเกษตรมูลค่าสูง และผู้แทนประธานาธิบดีอินโดนีเซีย ได้เน้นย้ำบทบาทของ IMT-GT ในแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียนและการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนโดยใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยง

๒.๒.๔ ประเด็นของหุ้นส่วนการพัฒนา ได้แก่ ADB จะสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงอนุภูมิภาค และเลขาธิการอาเซียนเน้นบทบาทของ IMT-GT บูรณาการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘

๒.๒.๕ แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป ได้แก่ (๑) จัดการประชุม IMT-GT Post Summit Planning Meeting ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ ณ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยไทยและ ADB ร่วมเป็นเจ้าภาพ (๒) พิจารณารอบการดำเนินการในระยะยาวร่วมกับรัฐบาลญี่ปุ่น (๓) เร่งพัฒนาโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงอนุภูมิภาค IMT-GT (๔) เร่งยกร่างแผนพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ของไทยเชื่อมโยงกับมาเลเซีย ในพื้นที่ NCER และ ECER และ (๕) กำหนดกรอบความร่วมมือในระยะยาวกับ ERIA ในด้านเศรษฐกิจมหภาคและจุลภาค

๒.๒.๖ มติคณะกรรมการ กพบ.

รับทราบผลการประชุมระดับผู้นำ ครั้งที่ ๕ แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย

๒.๓ ผลการศึกษาการดำเนินงานของด้านศุลกากรชายแดนมาเลเซีย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๓.๑ สศช. ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ กพบ. ให้ทำการศึกษาผลประโยชน์ของไทยในการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกชายฝั่งทะเลภาคใต้ โดยศึกษาผลกระทบต่อการพัฒนาท่าเรือฝั่งอันดามันของไทย เช่น ท่าเรือปากบาราจากการพัฒนาท่าเรือทวายของพม่า และการเร่งวางยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้สำรวจพื้นที่ท่าเรือทวายและสำรวจการเชื่อมโยงกับไทยกับศึกษากรณีการพัฒนาตัวอย่างบริเวณการเชื่อมโยงระหว่างมาเลเซีย (ด่านยะโฮร์บาร์รู) และสิงคโปร์ (ด่านตุอัส) ด้านบริการศุลกากร ตรวจคนเข้าเมืองและตรวจโรคพืชและสัตว์ พบว่าด้านดังกล่าวมีการแยกพื้นที่เป็นสัดส่วนอย่างเป็นระเบียบ โดยการตรวจคนเข้าเมืองแยกเป็นช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ช่องทางตรวจสอบด้วยบุคคลและช่องสำหรับบัตรผ่านพิเศษ และมีถนนเชื่อมโยงบริเวณด่าน ซึ่งแยกเป็นช่องทางจราจรสำหรับรถบรรทุก รถโดยสาร และรถจักรยานยนต์ โดยมาเลเซียมอบหมายหน่วยงานก่อสร้างทั้งหมดเพียงหน่วยงานเดียว โดยรัฐบาลวางแผนด้านการจัดหาที่ดินรองรับการพัฒนาในระยะยาวอย่างเพียงพอ

๒.๓.๒ จากผลการศึกษาได้มีข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านชายแดนไทย-มาเลเซียให้เป็นระบบและได้มาตรฐาน ดังนี้ (๑) มอบหมายหน่วยงานหนึ่งในการวางแผนและดำเนินการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณด่านชายแดนตามมาตรฐานสากล โดยจัดลำดับความสำคัญวิธีการในการผ่านแดน จากการตรวจคนเข้าเมือง การตรวจสินค้าทางศุลกากร และการตรวจโรคพืชและสัตว์ ตามลำดับ รวมทั้งพื้นที่สาธารณะ/ใช้ร่วมกัน (๒) จัดหาที่ดินรองรับการพัฒนาบริเวณด่านอย่างเหมาะสม เช่น Truck Terminal, Control Area ฯลฯ (๓) กำหนดมาตรการผ่านแดนที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่และ

ของประเทศ (๔) มีกลไกกำกับและพัฒนาด้านชายแดนในทุกภาคของประเทศ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๒.๓.๓ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๓.๓.๑ ผลการศึกษาการดำเนินงานของด่านศุลกากรชายแดนมาเลเซีย เป็นการศึกษาเปรียบเทียบที่มีประโยชน์ในการนำมาปรับใช้กับประเทศไทย เนื่องจากจะส่งเสริมการค้าชายแดนในภาคใต้ โดยมีความจำเป็นที่จะต้องลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ต่อสินค้าที่ขนส่งผ่านด่านชายแดน จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาเปรียบเทียบอย่างละเอียดในด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านการตรวจคนเข้าเมืองและพิธีการศุลกากร และการตรวจโรคพืชและสัตว์ผ่านด่านชายแดนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อนำมาปรับปรุงในฝ่ายไทยให้ได้มาตรฐาน

๒.๓.๓.๒ ควรเร่งพัฒนาด่านศุลกากรสะเดาซึ่งมีสินค้าและผู้โดยสารผ่านแดนปริมาณสูงสุดของประเทศแต่ยังมีขนาดเล็กและพื้นที่คับแคบ โดยการขยายพื้นที่ด่านศุลกากร ลานจอดรถบรรทุก และปรับปรุงบริการเพื่อลดความแออัด รวมทั้งเตรียมการก่อสร้างทางพิเศษเชื่อมโยงหาดใหญ่-สะเดาและการพัฒนาทางเลียบเมืองเพื่อรองรับปริมาณการขนส่งที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในอนาคต

๒.๓.๓.๓ ในการพัฒนาปรับปรุงด่านศุลกากรในภาคใต้ ในพื้นที่ที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ เช่น การพัฒนาโมดูลเชื่อมโยงถนนระหว่างสตูล-ปะลิส ควรมีการเตรียมการด้านการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental and Health Impact Assessment: EHIA) ด้วย และควรพิจารณาการเปิดบริการด่านศุลกากร ๒๔ ชั่วโมงในจุดที่มีปริมาณการขนส่งสูงและเกิดความแออัด เช่น ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ รวมทั้งพิจารณาจัดระบบการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาท่าเรือเพื่อการส่งออกทางทะเล เช่น ท่าเรือสงขลา ปากบารา ตลอดจนศึกษาถึงโอกาสการพัฒนาท่าเรือแห่งใหม่ที่อำเภอจะนะ เพื่อให้มีการพัฒนาท่าเรืออย่างเป็นโครงข่ายที่เชื่อมโยงกัน

๒.๓.๓.๔ ควรพิจารณาถึงโอกาสการเชื่อมโยงการพัฒนาโครงข่ายการขนส่งเชื่อมโยงกับมาเลเซียในทั้งภาคเหนือและภาคตะวันออกด้วย รวมทั้งการเชื่อมโยงจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับท่าส่งออกทางทะเลแห่งใหม่ที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

๒.๓.๓.๕ ควรพิจารณาโอกาสการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวระหว่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากโดยเฉพาะจังหวัดนราธิวาส และรัฐกลันตันของมาเลเซียด้วย

๒.๓.๓.๖ ควรพิจารณาโอกาสการพัฒนาชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบที่มีศักยภาพในการพัฒนาระดับจากจุดผ่านแดน/จุดผ่อนปรน รวมทั้งแก้ไขปัญหาการปิดด่านชั่วคราวจากปัญหาระหว่างประเทศ โดยพิจารณาคำขุดเขยกราณิผู้ประกอบการติดต่อให้ประเทศเพื่อนบ้านเปิดด่านเป็นกรณีพิเศษ (ด่านแม่สอด)

๒.๓.๔ มติคณะกรรมการ กพบ.

๒.๓.๔.๑ รับทราบผลการศึกษาการดำเนินงานของด่านศุลกากรชายแดนมาเลเซีย

๒.๓.๔.๒ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะทำงานกำกับดูแลการพัฒนาด้านชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี) เป็นประธาน และมีผู้แทนจากกระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน เป็นคณะทำงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยมีหน้าที่ศึกษาการพัฒนาชายแดนของไทยอย่างเป็นระบบ มีความทันสมัย มีการให้บริการที่มีการปรับปรุงช่องทางผู้โดยสาร รถยนต์ รถโดยสาร และรถบรรทุกที่แยกออกจากกัน และมีแผนงานเตรียมการด้านการพัฒนาพื้นที่การให้บริการและวางแผนพื้นที่เศรษฐกิจต่อเนื่องเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งวางแผนเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์อย่างเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์

๒.๔ ประเด็นความร่วมมือในรายละเอียดการพัฒนาเชื่อมโยงพื้นที่ภาคใต้ของไทย และพื้นที่ภาคเหนือ (NCER) และภาคตะวันออก (ECER) ของมาเลเซีย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๔.๑ พื้นที่เศรษฐกิจภาคเหนือ (NCER) ของมาเลเซียเชื่อมโยงกับไทยทางด้านจังหวัดสงขลาและยะลา เน้นการพัฒนาเป็นแหล่งผลิตเครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ แปรรูปเกษตรต่อเนื่องจากการเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีการพัฒนาระดับสูง ท่องเที่ยว และเทคโนโลยีชีวภาพ โดยมีประเด็นที่มาเลเซียเสนอร่วมมือกับไทย ได้แก่ ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงการศึกษา (Edu Tourism) และทางนิเวศ (Eco Tourism) ความเชื่อมโยงทางโลจิสติกส์และด่านชายแดน และอุตสาหกรรมแปรรูป โดยเฉพาะคลัสเตอร์อุตสาหกรรมยานยนต์ ยางพารา และฮาลาล

๒.๔.๒ พื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก (ECER) ของมาเลเซีย เชื่อมโยงกับไทยด้านสามจังหวัดชายแดนใต้ เน้นพัฒนาคลัสเตอร์ด้านการท่องเที่ยว น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเคมีอุตสาหกรรมแปรรูป การเกษตร Agropolitan และการศึกษา เขตเศรษฐกิจพิเศษ และการพัฒนาข้ามแดนกับไทยโดยเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานชายแดนมาเลเซีย-ไทยเชื่อมโยงสู่ตอนในของ ECER โดยมีประเด็นที่มาเลเซียเสนอร่วมมือกับไทย ได้แก่ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ECER การค้าการลงทุนบริเวณชายแดนโดยมีกิจกรรมต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรโดยมีศูนย์กลางที่เปิงกาลันกูโบร์ตรงข้ามกับอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานชายแดน ได้แก่ สะพานเปิงกาลันกูโบร์-ตากใบ ทางพิเศษสายสี่ช่องจราจร ระหว่างโกตาบารู-เปิงกาลันกูโบร์ ติดต่อกับตากใบ ทางรถไฟสายปาเสมัส-รันเตาปันยัง เชื่อมต่อกับสุโหลงโลก การก่อสร้างทางสายตะวันออก ระหว่างตุมปัท (ตรงข้ามตากใบ)-กวนตัน เชื่อมโยงกับกัวลาลัมเปอร์

๒.๔.๓ พื้นที่ภาคใต้ของไทย มีแผนงานการพัฒนาได้แก่ ได้แก่ อนุภาคด้านตะวันออก โดยมีศูนย์กลางการพัฒนาพื้นที่ผสมผสานที่พื้นที่ต่อเนื่องสุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช อนุภาคด้านตะวันตก โดยมีศูนย์กลางการพัฒนาพื้นที่ผสมผสานที่พื้นที่ต่อเนื่องภูเก็ต-พังงา-กระบี่ และอนุภาคภาคใต้ชายแดน โดยมีศูนย์กลางการพัฒนาพื้นที่ผสมผสานที่พื้นที่ต่อเนื่องสตูล-สงขลา โดยคณะกรรมการรัฐมนตรีพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (รชต.) กำกับดูแลการพัฒนาพื้นที่อนุภาคภาคใต้ชายแดนภายใต้แผนพัฒนาหลักได้แก่ ด้านการพัฒนาระดับรายได้และคุณภาพชีวิต อำนวยความเป็นธรรมและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนาคุณภาพคน พหุสังคมและมาตรฐานบริการสังคม พื้นฟูเศรษฐกิจและการลงทุน พัฒนาความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการทบทวนแผนพัฒนาภาคใต้และกำหนดกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจในอนุภาคต่างๆ ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดย

สศช.อยู่ระหว่างการศึกษาทบทวนประเภทอุตสาหกรรมและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีโอกาสการพัฒนาในอนาคตในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ซึ่งมีแนวโน้มจะมุ่งเน้นอุตสาหกรรมต่อเนื่องทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการศึกษา และลดโอกาสด้านอุตสาหกรรมหนัก

๒.๔.๔ พื้นที่ภาคใต้ของไทยมีศักยภาพในการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ร่วมกับ NCER กับ ECER ของมาเลเซีย ในด้านต่างๆ ได้แก่ (๑) การเชื่อมโยงด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนระหว่างกัน ระบบการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ลดต้นทุนการขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะโครงการเร่งด่วนเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่อนุภาคตามแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียน (ท่าเรือฝัองอาดามันท์ที่ภูเก็ตและตรัง และทางพิเศษหาดใหญ่-สะเดา) การพัฒนาด่านชายแดนสะเดา-บูกิตกาอุยิตัม ด่านบ้านประกอบ-คูเรียนบุหรัง ด่านวังประจัน-วังเกลียน โอกาสการพัฒนาอุโมงค์เชื่อมถนนที่สตูล-ปะลิส ด่านปาดังเบซาร์ ด่านเบตง-เปิงกาลัยสตูล ด่านไทย-NCER และด่านบูเกะตา-บูกิตบุหงา ด่านตากใบ-เปิงกาลัยกูโบร์ ด่านสุไหงโกลลก-รันเตาปันยัง และสะพานข้ามแม่น้ำโกลกที่ตากใบและสุไหงโกลลก ด้านไทย-ECER (๒) การเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุน เพื่อเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการร่วมลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษต่างๆ โดยเฉพาะที่อำเภอสะเดา-เมืองบูกิตกาอุยิตัม (๓) การเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวเพื่อบูรณาการศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในอนุภูมิภาคและจากภายนอก ทั้งการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับการศึกษา การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (๔) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างฐานรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนร่วมกันผ่านการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีและการยอมรับในมาตรฐานวิชาชีพร่วม โดยเฉพาะการพัฒนาโครงข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานของไทยกับมาเลเซียในพื้นที่ NCER/ECER (๕) การพัฒนาด้านการเกษตร ประมง และอุตสาหกรรมเกษตร รวมทั้งฮาลาล เพื่อบูรณาการด้านการพัฒนาฐานวัตถุดิบและการแปรรูป

๒.๔.๕ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๔.๕.๑ ควรมีประเด็นที่ชัดเจนเรื่องมาตรการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริม มาตรการจูงใจ กลไกการบริหารจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ เช่น ผลิตภัณฑ์ในโครงการไทยเข้มแข็งห้าดาว เป็นต้น

๒.๔.๕.๒ ควรปรับยุทธศาสตร์เชิงรุกในส่วนที่เป็นการสร้างผลประโยชน์ของไทยเชื่อมโยงกับศักยภาพของมาเลเซียตามแผนพัฒนา NCER/ECER เช่น สินค้าฮาลาล โดยให้มีแผนพัฒนารายสาขาที่ชัดเจนของไทย

๒.๔.๖ มติคณะกรรมการ กพบ.

๒.๔.๖.๑ เห็นชอบประเด็นความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในพื้นที่ภาคใต้และพื้นที่เศรษฐกิจ NCER และ ECER ทั้ง ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเชื่อมโยงด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีกระทรวงคมนาคมเป็นหน่วยงานหลัก (๒) การเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุน ซึ่งมีกระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลัก (๓) การเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลัก (๔) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างฐานรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งมีสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลัก และ (๕) การพัฒนาด้านการเกษตร ประมง และอุตสาหกรรมเกษตร รวมทั้งฮาลาล ซึ่งมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลัก โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรับปรุง

ประเด็นด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาของฝ่ายไทย ให้มีความชัดเจนโดยเฉพาะในเรื่องมาตรการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริม มาตรการจูงใจ กลไกการบริหารจัดการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ และปรับยุทธศาสตร์เชิงรุกในส่วนที่เป็นการสร้างผลประโยชน์ของไทยเชื่อมโยงกับศักยภาพของมาเลเซียตามแผนพัฒนา NCER/ECER เช่น ผลิตภัณท์ฮาลาล โดยให้มีแผนพัฒนารายสาขาที่ชัดเจนของไทย

๒.๔.๖.๒ มอบหมายให้หน่วยงานหลักของแต่ละประเด็น/โครงการ ในข้อ ๒.๔.๖.๒ หรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดทำที่ในรายละเอียดของแต่ละเรื่องและเร่งบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของมาเลเซีย โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางประสานงานกับ Economic Planning Unit ของมาเลเซียในภาพรวม และประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศในการหารือเชิงนโยบายการขับเคลื่อนร่วมในกรอบ JDS ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐมนตรี ซึ่งมีกำหนดการประชุมประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เพื่อให้ได้ข้อสรุปของแนวทางการพัฒนาที่ไทยผลักดัน เช่น การพัฒนาด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย ณ ด้านศุลกากร สะเดา-บูกิตกายูฮิตัม และสามารถเสนอต่อที่ประชุมประจำปี ครั้งที่ ๕ ระหว่าง นายกรัฐมนตรีไทยและนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ซึ่งมีกำหนดการประชุมประมาณกลางปี ๒๕๕๔

๒.๕ แนวทางการดำเนินงานของไทยในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๕.๑ การจัดกลุ่มโครงการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในกรอบ IMT-GT ซึ่งจัดเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ เพื่อเร่งรัดการดำเนินการในกลุ่มโครงการเร่งด่วนเพื่อการเชื่อมโยงอนุภูมิภาค IMT-GT ซึ่งพิจารณาผลตอบแทนโครงการร่วมสามประเทศ ซึ่ง ADB ให้ความสนับสนุนทางวิชาการในการพิจารณาคัดเลือกโครงการ และพิจารณาความเหมาะสมในการพัฒนาในรูปแบบ PPP โดยเชื่อมโยงกับแผนแม่บทความเชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียน ทั้งในด้านการเชื่อมโยงทางกายภาพ การเชื่อมโยงทางสถาบัน และการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนสู่ประชาชนได้แก่ โครงการพัฒนาท่าเรือชายฝั่งอันดามัน ทางพิเศษหาดใหญ่-สะเดา ของไทย กลุ่มที่ ๒ เพื่อเร่งรัดดำเนินโครงการในสาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่งจากคัดเลือกจากการทบทวนกลางรอบของ IMT-GT Roadmap ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๔ และเชื่อมโยงสู่ Implementation Blueprint ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ เช่น โครงการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าภาคใต้ทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช สะพานข้ามแม่น้ำโกลกที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และการพัฒนาโครงข่ายการขนส่งทางทะเลของไทยโดยเฉพาะด้านฝั่งทะเลอันดามันเชื่อมโยงกับกลุ่ม IMT-GT และกลุ่มที่ ๓ เพื่อบูรณาการดำเนินการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาขาที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงแผนพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ของไทยและแผนพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ NCER และ ECER ของมาเลเซีย ได้แก่ การพัฒนาด้านชายแดน เมืองชายแดน อุโมงค์ เขตเศรษฐกิจพิเศษ ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย

๒.๕.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

ในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านด้านชายแดนและระบบโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์และการพัฒนาเศรษฐกิจ เห็นควรนำไปบูรณาการในเชิงยุทธศาสตร์ในคณะทำงานที่กำกับดูแลการพัฒนาด้านชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบประเทศ ที่มีรองนายกรัฐมนตรี (นายไทรรงค์ สุวรรณคีรี) เป็นประธานคณะทำงาน และ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งกำลังจะจัดตั้งขึ้น

๒.๕.๓ มติคณะกรรมการ กพบ.

๒.๕.๓.๑ เห็นชอบแนวทางการดำเนินการของไทยในแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายใต้แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ใน ๓ กลุ่มโครงการ โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยดำเนินการพัฒนาโดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของมาเลเซียและอินโดนีเซีย เพื่อให้มีการบูรณาการในการพัฒนา โดยให้ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) สนับสนุนด้านวิชาการ และในกรณีที่เหมาะสมพัฒนาเป็นโครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนอาจพิจารณารับการ สนับสนุนทางการเงินจาก ADB

๒.๕.๓.๒ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการโครงการโดยประสานงานกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทางด้านยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีบูรณาการเพื่อให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไปพร้อมกัน

๒.๕.๓.๓ มอบหมายให้คณะทำงานที่กำกับดูแลการพัฒนาด้านชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบประเทศ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี) เป็นประธาน คณะทำงาน และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งกำลังจะจัดตั้งขึ้น ดำเนินการพิจารณาแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านชายแดนเชื่อมโยงกับมาเลเซียและระบบโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์และการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมีบูรณาการ

๒.๖ แนวทางการดำเนินงานศุลกากร ๒๔ ชั่วโมง ณ ด่านพรมแดนเพื่อเร่งผลักดันการดำเนินงานตามความตกลงการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาค สรุปลงสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๖.๑ ความเป็นมา วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมาย สศช. ประสานกรมศุลกากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลักดันการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด่านพรมแดน และต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้มีมติให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ MJ-CI Action Plan และให้ไทยให้การสนับสนุน และพร้อมนำร่องโครงการเปิดด่านศุลกากร ๒๔ ชั่วโมง และจัดช่องทางเร่งด่วนที่ด่านชายแดนไทย

๒.๖.๒ ข้อเท็จจริง

๒.๖.๒.๑ การดำเนินงานของด่านศุลกากรไทยในปัจจุบัน (๑) สามารถตรวจปล่อยสินค้าล่วงหน้าได้ โดยการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและมีค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ทั้งนี้ ในกรณีสินค้าที่มีส่วนราชการอื่นๆ ควบคุมต้องรอดำเนินการในเวลาราชการเท่านั้น (๒) กรมศุลกากรมีความเห็นเบื้องต้นว่าเวลาเปิดทำการของด่านพรมแดนหลักมีความเหมาะสมแล้ว โดยมีข้อจำกัดหากจะเปิดทำการ ๒๔ ชั่วโมงในด้านอัตราค่าลง ความเหมาะสมในเชิงเศรษฐกิจและความมั่นคง และความร่วมมือจากด่านของประเทศเพื่อนบ้าน (๓) การประกาศขยายเวลาทำการของด่านพรมแดนถาวร เป็นอำนาจของกระทรวงมหาดไทย (มท.) โดย มท. ต้องส่งเรื่องเข้าพิจารณาในคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (สมช.) ให้ความเห็นชอบก่อน และการนำสินค้าเข้าออก เป็นอำนาจของกรมศุลกากร

๒.๖.๒.๒ ตัวอย่างประเทศที่สามารถร่วมมือขยายเวลาเปิดด่านพรมแดนเป็น ๒๔ ชั่วโมง ได้แก่

๑) ย่องกง-เงินจีน ส่งเสริมการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างย่องกงและเขตเศรษฐกิจพิเศษเงินจีน

๒) มาเก๊า-จีน สนับสนุนให้มาเก๊าเป็นส่วนหนึ่งของจีน และส่งเสริมการใช้ประโยชน์สะพานเชื่อมย่องกง-ซูไห่-มาเก๊า

๓) ยะโฮร์บาร์รู-TUAS บูรณาการหน่วยงาน CIQ อยู่ภายในอาคารเดียวกัน และมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) รวันดา-อุกันดา การค้าและการขนส่งข้ามพรมแดนขยายตัวอย่างมาก และช่วยผู้โดยสารจากการรอต่ามกลางอากาศหนาว

๒.๖.๓ ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานศุลกากร ๒๔ ชั่วโมง ณ ด้านพรมแดนทางบก

๒.๖.๓.๑ หลักการและเหตุผล

๑) ปัจจัยที่ส่งผลให้ขยายเวลาเปิดด่านพรมแดน เกิดจากข้อตกลงระหว่างประเทศ บนพื้นฐานของความพร้อมด้านความมั่นคง บุคลากร ระบบงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน รวมถึงปริมาณการขนส่งที่มากพอที่จะคุ้มค่าการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อดำเนินงาน

๒) ความต้องการในการขยายเวลาเปิดพรมแดน จากการประมวลข้อมูลจาก JETRO JODC และ คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) สรุปเบื้องต้นได้ ดังนี้ (๑) บริษัทเอกชนญี่ปุ่น ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบ “Just In Time” โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตอะไหล่และอุปกรณ์ของเครื่องพิมพ์ กระจกสำหรับพิมพ์รูป (ขนส่งระหว่างไทย-เวียดนาม) อุตสาหกรรมยานยนต์และอะไหล่ (ขนส่งระหว่างไทย-สปป.ลาว) รวมถึงอุตสาหกรรมกระจก (การขนส่งไม้เพื่อเป็นวัตถุดิบระหว่าง ไทย-สปป.ลาว-เวียดนาม) (๒) บริษัทเอกชนไทย ต้องการยกเว้นค่าล่วงเวลาเพิ่มเติมและให้หน่วยงาน I และ Q ปฏิบัติงาน ๒๔ ชั่วโมงพร้อมศุลกากรได้ รวมถึงเจ้าหน้าที่ด่านของประเทศเพื่อนบ้านสามารถปฏิบัติงานได้เช่นเดียวกับไทย

๒.๖.๓.๒ วัตถุประสงค์ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด้านพรมแดนทางบกให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ตามที่ไทยได้สนับสนุนไว้ในกรอบ GMS และกรอบกลุ่มแม่น้ำโขง-ญี่ปุ่น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและระยะเวลาในการขนส่ง และส่งเสริมกิจกรรมการผลิตร่วมระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖.๓.๓ แนวทางการดำเนินงาน

๑) บูรณาการการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมงให้ครอบคลุมหน่วยงาน CIQ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการขนส่งข้ามพรมแดน

๒) ประสานประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เข้าใจและทราบข้อมูลของไทย และเตรียมการดำเนินงานให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกฎระเบียบ

๓) ประสานกับกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม (METI) ของประเทศญี่ปุ่น และธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม และเสนอการให้ความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่น โดยพิจารณากรณีศึกษาของสหภาพยุโรป

๔) เห็นควรให้มีคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการ กพบ. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะทางการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด้านพรมแดน ให้แล้วเสร็จ ประกอบด้วย สศช. กรม

ศุลกากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน

๒.๖.๔ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๖.๔.๑ ที่ประชุมเห็นควรให้เลือกด้านพรมแดนหลักที่มีศักยภาพและพร้อมดำเนินการเป็นด้านนำร่องสำหรับการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด้านพรมแดนทางบก เช่น ด้านหนองคาย หรือ ด้านมุกดาหาร โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการจะเกิดจากการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานด้านศุลกากร ตรวจคนเข้าเมือง และตรวจมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (CIQ) และความร่วมมือในการทำงานในลักษณะเดียวกันจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกัน ซึ่งในระยะต่อไปควรพิจารณาแนวทางการพัฒนาไปสู่การสร้างมาตรฐานเดียวกันทั้งในเรื่องพิกัดอัตราภาษี แบบฟอร์มเอกสาร และการตรวจปล่อย ณ จุดชายแดนเดียว (Single Stop Inspection: SSI)

๒.๖.๔.๒ ที่ประชุมรับทราบข้อห่วงใยในเรื่องการพัฒนาบริเวณชายแดนที่อาจมีผลกระทบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่บริเวณแนวเส้นเขตแดน และเห็นว่าการพัฒนาบริเวณชายแดน จำเป็นต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอีก ๕ ปีข้างหน้า ที่ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงจะมีการพัฒนาเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

๒.๖.๔.๓ การผลักดันการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด้านพรมแดนทางบกในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สปป. ลาว ในระยะเริ่มแรก อาจดำเนินงานได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านยังมีความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่าย และความไม่พร้อมในด้านต่างๆ เช่น บุคลากร และเทคโนโลยี เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้คณะทำงานสามารถกำหนดแนวทางการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรให้เพิ่มผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศเข้าเป็นคณะทำงานด้วย

๒.๖.๕ มติคณะกรรมการ กพบ.

๒.๖.๕.๑ เห็นชอบแนวทางการดำเนินงานตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอ

๒.๖.๕.๒ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะทำงานด้านเทคนิคเพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด้านพรมแดนทางบก ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมศุลกากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน โดยให้นำเสนอแนวทางการดำเนินงาน ๒๔ ชั่วโมง ณ ด้านพรมแดนทางบก ต่อคณะทำงานกำกับดูแลการพัฒนาด้านชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีรองนายกรัฐมนตรี (นายไชยธรรม์ สุวรรณศรี) เป็นประธานคณะทำงาน เพื่อนำเสนอ คณะกรรมการ กพบ. พิจารณาต่อไป

๓. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๓.๑ รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการ กพบ. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔

๓.๒ เห็นชอบผลการพิจารณาและมติของคณะกรรมการ กพบ. รวม ๕ เรื่อง ดังนี้

๓.๒.๑ ผลการประชุมในกรอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง

๓.๒.๒ ผลการศึกษาการดำเนินงานของด้านบุคลากรชายแดนมาเลเซีย

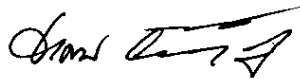
๓.๒.๓ ประเด็นความร่วมมือในรายละเอียดการพัฒนาเชื่อมโยงพื้นที่ภาคใต้ของ
ไทยและพื้นที่ภาคเหนือ (NCER) และภาคตะวันออก (ECER) ของมาเลเซีย

๓.๒.๔ แนวทางการดำเนินงานของไทยในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานใน
แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย

๓.๒.๕ แนวทางการดำเนินงานบุคลากร ๒๔ ชั่วโมง ณ ด่านพรมแดนเพื่อเร่ง
ผลักดันการดำเนินงานตามความตกลงการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาค

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัตินำเสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๖๐๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๑๘๒๑

E-mail chuwit@nesdb.go.th

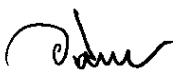
ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๕/พ.
๑๐. ๒๘ ม.ค. ๕๕

กราบเรียน นรม.

เลขา สศช. กรรมการและเลขานุการ กพบ. ขอให้นำผลการประชุม
คณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เสนอ ครม. พิจารณา

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องนี้เสนอ ครม.
พิจารณาตามที่เลขา สศช. กรรมการและเลขานุการ กพบ. เสนอ

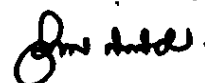
อนุมัติ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

๓๐ ม.ค. ๕๕

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ร.ม. ๗ ๘ ๒
เข้า ๒๘ ม.ค. ๕๕
ออก ๓๑ ม.ค. ๕๕

เลขที่ ๗๘๖
๕๕๐๑.๐๔ ๑๔.๑๗